

Beleidsadvies Basbeheersing bij Buitenfestivals.

Vroeger waren de grotten van Han nog mooi van zichzelf. Nu speelt er Brahms en een lichtshow met gekleurde spotlights. Vroeger ging je een rondje hardlopen tegenwoordig moet er 40 cm modder op het parcours, obstakels of kleurpoeder, en ook muziek graag. In dit decennium moet een groepservaring steeds intenser zijn, en de dance- of housefeesten volgen deze trend. Vuurwerk, feeërieke aankleding, maar vooral muziek die je kunt *voelen*, naast wat er nog door de oordoppen heen komt aan hoorbaar geluid. Het publiek koopt pas een kaartje als er behoorlijke niveaus aan geluid beschikbaar zijn. Aangezien de lagere tonen traditioneel minder meetellen in de gevelnormen, lijken de bassen een prima manier om de bezoeker nog extra ervaring mee te geven.

Gelukkig zit daar qua geluidsproductie in de buurt van woningen een goed vangnet van beleid en handhaving achter. Of niet?

Hoe kan het, dat festivals binnen de gestelde normen lijken te blijven, maar toch meer overlast geven dan wat door veel mensen als dragelijk wordt ervaren?

Is het mogelijk dat de normen niet meer passen bij het huidige karakter van de muziek?

De bastonen hebben een lage frequentie, een langere golflengte en bevatten daarom meer energie. Zoals van de laagstaande zon alleen het rode licht ons nog bereikt, zo reiken de bastonen van een festival verder dan het 'gemiddelde' geluid waar de normen op gebaseerd zijn. Sterker nog, omdat het menselijk oor minder gevoelig is in de lagere regionen wegen juist de laagste frequenties minder mee in de bepaling van het gemiddelde. De decibelmeter gebruikt het A-filter, en meet in dB(A).

Een meting zonder dit filter noemen we een dB(C) meting. Bastonen wegen hierbij even zwaar als de midden- en hoge tonen. Omdat men meet zonder filter zal de C meting hoger liggen dan de A meting. Het verschil tussen C en A meting zegt iets over de zwaarte van het geluid, we noemen dit de basverhouding.

Hoe groter de afstand van de bron, hoe zwaarder de basverhouding. Bas bevat meer energie en behoudt langer zijn volume. Dit is met natuurkunde makkelijk te verklaren, maar iedere onweersklap die na-rommelt en met de seconde doffer wordt bewijst dit. De klachten over bonkende, dreunende, monotone festivals komen meestal van grotere afstand, terwijl de dancemuziek bij het podium rijk gekleurd is en zeker niet monotoon.

Festivals hebben een behoorlijk geluid nodig, maar zolang dat duldbaar is voor omwonenden, hoeft dat geen probleem te zijn. De definitie van duldbaar is al in 1996 vastgelegd; overdag 50 tot 55 dB(A) in de woning, ter bescherming van de spraakverstaanbaarheid. De muziek van 20 jaar geleden was blijkbaar van dien aard, dat verschillen in de basverhouding van geringere invloed op de overlast waren dan verschillen in geluidsisolatie van de gevel of het weer.

Alle geluidsnormen die heden aan festivals vergund worden zijn in principe afgeleid van deze waarde. Met een geveldemping van 15 tot 20 dB is de gevelnorm 70 dB(A).

Maar 70 dB(A) op je gevel omdat er een doedelzak-concert in je voortuin staat, dat is echt iets anders dan dezelfde 70 dB(A) van een Harley-Davidson. Het verschil binnen is te voelen.

De basverhouding, het verschil tussen C- en A-meting kan per festival enorm variëren. Sinds een aantal jaar worden de bassen bij buitenfestivals gereguleerd door geen zwaardere basverhouding toe te staan dan 15 dB. Omdat de bastonen meer energie hebben en minder gedempt worden, zal met iedere meter die het geluid aflegt de basverhouding zwaarder worden. Hoeveel dB(C) er op de gevel terecht komt, naast de gemeten 70 dB(A), is absoluut niet gereguleerd. Er is weinig bekend

over geveldemping bij een basverhouding van 20 dB of meer, en er bestaat geen onderzoek naar de aantasting van het leefklimaat indien de overlast niet gaat over spraakverstaanbaarheid, maar over constante voelbare trilling.

De basregulativenorm uit de vergunning wordt vertaald naar een maximumwaarde dB(C). Wanneer een festival dus iets terugneemt in de dB(A) uitstoot, kan er tot aan de vergunde norm aan bastonen worden bijgemixt, om aan de gevel dezelfde 70 dB(A) gemeten te krijgen.

De basregulatie-norm biedt geen enkele bescherming tegen overlast door bastonen, hoewel vergunningverlener hierin een blind vertrouwen heeft.

Omdat er nu eenmaal is vergund en omdat er nu eenmaal wordt gewerkt met normen waar men al jaren mee werkt, wordt iedere melder van overlast door basgeluid weggestuurd door de juristen van het stadsdeel, en wordt iedere klacht ongegrond verklaard. Ieder festival dat zich aan de dB(A) norm houdt wordt bestempeld als akoestisch succes, ondanks ervaren overlast.

Het is precies hierom, dat er geen relatie meer bestaat tussen overlast en het aantal gemelde klachten, hoewel beleidsmakers hier nog wel van uitgaan. Wanneer een klager structureel wordt verteld (door een jurist, niet door een geluidsdeskundige) dat de ervaren geluidshinder juridisch gezien niet bestaat, trekt de burger zelf de conclusie dat het melden van overlast zinloos is. De omwonende die voorheen nog bereid was om overlast te melden, komt niet meer terug. Niet iedereen kan verkassen als het nodig is. Sommige buurten in Amsterdam liggen binnen de de reikwijdte van 5 of meer harde festivals per jaar.

Er is een lijn te trekken rond een festival, waarbinnen het geluidsniveau het leefklimaat te veel aantast. Die lijn hoort te liggen net voor de dichtstbijzijnde bebouwing. Dat is, zeker bij festivals in ruimer gebied, waarschijnlijk nooit het geval. Als de straal hiervan vanwege de slecht gemonitorde bastonen slechts 10 meter verder ligt, heeft het eerste huis en pakweg 6 burens meer geluid dan er van de bewoners gevraagd mag worden. Maar met 40 meter zijn daar ineens honderden woningen extra belast. Dat maakt het belang van een basbewust beleid groot. Een festival dat de bezoekersverwachting waarmaakt heeft de leefruimte van omwonenden nodig, dat maakt het tot een parasitaire vorm van vermaak, zoals roken in de bioscoop. Omdat het hier gaat om een door de overheid gefaciliteerd gezondheidsrisico, is de vergelijking met roken terecht. Kanttekening: Gehoorschade is wel lastig maar niet dodelijk.

Beleidsadvies:

- Gebruik, met het oog op het verdragende karakter van de bassen, een gematigder basregulativenorm van max 13 dB. Het filteren van de laagste tonen (< 50 Hz) is een goed middel om met deze norm het publiek toch van aardige volumes te bedienen.
- Handhaaf deze basverhouding streng, maar altijd in combinatie met continue gevelmonitoring.
- Wees zeer voorzichtig met het toestaan van evenementen met een gevelbelasting boven de 70 dB(A). De omvang van overlast door bassen is onbekend, en de meld-bereidheid naar de lokale overheid is sterk afgenomen.
- Vertrouw niet op positieve evaluaties voor evenementen op bepaalde locaties, maar luister naar de omwonenden die zich nog wel laten horen.

Amsterdam, 25 oktober 2016,
Peter Welp.
lagertoontje.nl
lagertoontje15@gmail.com

